

Primljeno: 06. 07. 2022				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	607/22	46/58	83	113 UP

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI ORGANIZACIONA JEDINICA ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET, UNIVERZITET CRNE GORE

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore dana 12.04.2022. godine je donijela Odluku o obrazovanju komisije za reakreditaciju Univerziteta Crne Gore (br. 02-607/22-46/58 UP od 12.04.2022. godine, br. 02-607/22-52/61 UP od 21.04.2022. godine, br. 02-607/22-55/65 UP od 04.05.2022. godine i br. 02-607/22-60/70 UP od 11.05.2022. godine, Prilog 1).

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev za reakreditaciju organizacione jedinice Elektrotehnički fakultet, Univerziteta Crne Gore sa izvještajem o samoevaluaciji i ostalom relevantnom dokumentacijom, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o reakreditaciji organizacione jedinice Elektrotehnički fakultet, Univerziteta Crne Gore, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za reakreditaciju sa izvještajem o samoevaluaciji organizacione jedinice Elektrotehnički fakultet, Univerziteta Crne Gore, dopunu dokumentacije kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je obavila posjetu organizacionoj jedinici Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore, dana 06.06.2022. godine (Prilog 2) tokom koje su obavljani razgovori sa rukovodstvom organizacione jedinice, dekanom i prodekanima za nastavu, članovima Komisije za samoevaluaciju, članovima Komisije za pripremu dokumentacije za reakreditaciju, zatim sa administrativnim osobljem, studentima i predstavnicima privrede. Tokom posjete su razjašnjene nedoumice u vezi ocjene ispunjenosti određenih standarda. Na osnovu predate i tražene dopunjene dokumentacije, a poštujući Zakon o visokom obrazovanju Crne Gore, Pravila o postupku reakreditacije i Standarde i smjernice za reakreditaciju propisane od strane Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, kao i ostale propise koji regulišu oblast visokog obrazovanja, Komisija je stekla uvid u sve elemente koji su bili neophodni za donošenje reakreditacionog stava o ispunjenosti standarda.

U skladu sa prethodno navedenim, Komisija, u postupku reakreditacije Univerziteta Crne Gore (sa organizacionim jedinicama) podnosi sljedeći izvještaj o reakreditaciji za organizacionu jedinicu Elektrotehnički fakultet, Univerziteta Crne Gore.

OPŠTI PODACI

Naziv ustanove:	Univerzitet Crne Gore
Naziv organizacione jedinice:	Elektrotehnički fakultet
Studijski programi:	Osnovni akademski studijski program Elektronika, telekomunikacije i računari (180 ECTS) Osnovni akademski studijski program Energetika i automatika (180 ECTS)

	<p>Osnovni primijenjeni studijski program Primijenjeno računarstvo (180 ECTS)</p> <p>Master akademski studijski program Elektronika (120 ECTS) Master akademski studijski program Telekomunikacija (120 ECTS) Master akademski studijski program Računari (120 ECTS) Master akademski studijski program Elektroenergetski sistemi (120 ECTS) Master akademski studijski program Automatika i industrijska elektrotehnika (120 ECTS) Master primijenjeni studijski program Primijenjeno računarstvo (120 ECTS)</p> <p>Doktorski akademski studijski program Elektrotehnika (180 ECTS)</p>
Naučna oblast:	Tehničko-tehnološke nauke

Obrazac za

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI sa uputstvom

Komisija u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristi sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- Eliminacioni kriterijum u slučaju kada neispunjavanje standarda ili njegovih elemenata uslovljava negativan reakreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za reakreditaciju;
- Potrebni kriterijum u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces reakreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

U **komentarima**, eksperti u komisiji daju svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda i njegovih elemenata,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- preporuci za ispunjavanje standarda i kriterijuma,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Početna faza ispunjenosti standarda ili pojedinačnog kriterijuma podrazumijeva da je plan za njegovo ispunjavanje odobren od organa upravljanja ustanovom ili organizacionom jedinicom, ili da je započeta implementacija standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. POLITIKA OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Ustanove treba da imaju politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna i koja predstavlja dio njihovog strateškog upravljanja. Unutrašnji akteri treba da izgrađuju i implementiraju ovu politiku kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih aktera.

Smjernice:

Politike i procesi su glavni nosioci koherentnog sistema za obezbjeđenje kvaliteta ustanove koji obrazuje ciklus za stalno poboljšanje i doprinosi odgovornosti ustanove. Takav sistem pruža podršku razvoju kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji akteri preuzimaju odgovornost za kvalitet i uključeni su u obezbjeđenje kvaliteta na svim nivoima ustanove. Kako bi se to i omogućilo, politika ima formalan status i javno je dostupna.

Politike obezbjeđenja kvaliteta su najdjelotvornije kad odražavaju odnos između istraživačkog rada, učenja i nastave, te uzimaju u obzir nacionalni kontekst u kojem ustanova djeluje, institucionalni kontekst, kao i njen strateški pristup. Takvom politikom pruža se podrška:

- organizaciji sistema za obezbjeđenje kvaliteta;
- odsjecima, školama, fakultetima i drugim organizacionim jedinicima, kao i upravi ustanove, zaposlenim pojedincima i studentima, da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta;
- akademskom integritetu i slobodama, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara;
- zaštiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih;
- uključivanju spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.

Politika se provodi kroz niz procesa za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta koji omogućavaju učešće cjelokupne ustanove. Odluku o tome na koji način će se politika sprovesti, pratiti i revidirati donosi ustanova.

Politikom obezbjeđenja kvaliteta takođe su obuhvaćeni i svi kriterijumi aktivnosti ustanove, koji su podugovoreni ili koje realizuju druge strane.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno usvojena i javno dostupna (datum usvajanja, internet stranica sa javno dostupnim dokumentom).	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Politika obezbjeđenja kvalitete je oblast koje je na Univerzitetu Crne Gore prepoznata normativnim aktima.

Krovni akt Univerziteta Crne Gore je Statut, gdje su definirane procedure samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Pored Statuta, Univerzitet Je usvojio i Pravilnik o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne. Postoje i Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluaciju, koje je izradio Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta.

<p>Univerzitet Crne Gore je usvojio i Strategiju razvoja Univerziteta za period 2019-2024. godine, koja, takođe, prepoznaje kao jedan od ciljeva njegovanje kulture kvaliteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Politika podržava organizaciju sistema za obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svog djelovanja. Statutom Univerziteta Crne Gore uređen je mehanizam obezbjeđenja kvaliteta i definisane su nadležnosti na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica.</p> <p>Na nivou Univerziteta, uspostavljen je Centar za unapređenje kvaliteta, kao dio organizacione strukture Rektorata i nadležan je za funkcionisanje sistema za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu. U okviru Centra funkcioniše i Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta.</p> <p>Postupak za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta sprovodi se u skladu sa kriterijumima i standardima za samovrednovanje i procedurama za ocjenjivanje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Politika podržava organizacione jedinice kao i pojedinačno zaposlene, a studenti se podstiču da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Statut, kao krovni akt Univerziteta definiše proceduru samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa. Svaka organizaciona jedinica Univerziteta ima komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. Komisiju imenuje Vijeće jedinice, iz reda akademskog osoblja sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem i predstavnika studenata.</p> <p>Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje. Vijeća organizacionih jedinica obezbjeđuju akademsko osoblje koje zadovoljava standarde kvaliteta, koje je kvalifikovano i kompetentno u predmetnoj oblasti, i u cjelosti upoznato sa nastavnim planovima i ishodom učenja, te ih permanentno sprovode.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Politika podržava akademski integritet i slobode, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara.	Ispunjeno	Eliminacioni

<p><i>Komentar</i></p> <p>Djelatnost Univerziteta zasnovana je na akademskim slobodama. Postoji Etički kodeks Univerziteta Crne Gore kojim se uređuju moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti. Kreiran je sajt za akademski integritet koji služi studentima.</p> <p>Internim procedurama posebno je uređen mehanizam otkrivanja akademskih prevara na nivou master i doktorskih studija, upotrebom softvera za otkrivanje plagijata od strane Centra za unapređenje kvaliteta, Centra za doktorske studije, a provjeravaju se i publikacije Univerziteta, za što je nadležan Uređivački odbor. Univerzitet je donio i Odluku o korišćenju softvera za utvrđivanje plagijata na Univerzitetu Crne Gore.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Politika štiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da se obezbjeđuje slobodu organizovanja i udruživanja, kao i zaštitu od diskriminacije po bilo kom osnovu. Univerzitet svojim Etičkim kodeksom uređuje osnovna moralna i profesionalna načela akademskog i drugog osoblja.</p> <p>Statutom je predviđeno da se svi izbori u akademska zvanja vrše na osnovu akademskih zasluga, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu. Statutom je predviđeno da prava i obaveze studenata, utvrđena zakonom, se ostvaruju na način da svaki student ima posebno pravo na jednakost, različitost i zaštitu od svih oblika diskriminacije, u skladu sa zakonom i ovim statutom.</p> <p>Etičkim kodeksom Univerziteta kao neprihvatljive su označene pojave i ponašanja u okviru univerzitetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu kao što su: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, neloyalnost, neodgovornost itd. Etičkim kodeksom Univerziteta zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Politika podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Univerzitet vrši konsultacije sa poslodavcima, predstavnicima zaposlenih i drugim partnerima. Konsultacije sa partnerima su dio periodičnog pregleda studijskih programa i dodjeljivanja diploma, a</p>		

uključuju sve partnere: bivše studente, poslodavce, sindikate, predstavnike lokalne samouprave i državnih organa.

U radu Centra za unapređenje kvaliteta mogu učestvovati strani eksperti, istaknuti profesori i istraživači, stručnjaci u oblasti kvaliteta, kao i predstavnici partnera zainteresovanih za realizaciju pojedinih projekata iz oblasti kvaliteta. Centar za unapređenje kvaliteta uređuje javnost rada i način prezentacije podataka sistema za obezbjeđenje kvaliteta na nivou Univerziteta i jedinica.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.
- ❖ Formalno formirati Komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na fakultetu.
- ❖ Voditi zapisnike sa sjednica zapisnice o sjednicama Komisije za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta.

STANDARD 2. IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA

Ustanove treba da imaju procese za izradu i odobravanje programa. Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se pred njih postavljaju, kao i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije do kojih programi vode treba da budu jasno određene i predstavljene, i da se pozivaju na tačan nivo u okviru nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim i na Kvalifikacioni okvir u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Smjernice:

Studijski programi predstavljaju suštinu nastavne misije ustanova visokog obrazovanja. Kroz njih se studentima pružaju akademska znanja i vještine, kao i prenosive vještine koje mogu uticati na njihov lični razvoj i naći na primjenu u njihovim budućim karijerama.

Programi:

- sadrže opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja;
- izrađuju se u saradnji sa studentima i ostalim akterima;
- imaju koristi od spoljne ekspertize i referenci;
- odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti);
- izrađuju se tako da omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije;
- definišu očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita;
- obuhvataju dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno;
- podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Studijski program sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i ima jasno utvrđene planirane ishode učenja.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi osiguravaju profesionalna znanja, vještine i kompetencije za aktivno participiranje u oblikovanju i razvoju struke. Svi studijski programi su strukturno usklađeni sa Zakonom o visokom obrazovanju, strategijom razvoja fakulteta, utvrđenim standardima za akreditaciju Univerziteta i usaglašeni sa evropskim standardima u pogledu uslova upisa, trajanja studija, transfera kredita, sticanja diplome i načina studiranja.</p> <p>Glavni ciljevi studijskih programa su postizanje kompetencija i akademskih vještina iz oblasti računara, elektronike, telekomunikacija, elektroenergetskih sistema, automatike i softverskog inženjerstva. Ciljevi studijskih programa se daju kroz odgovarajuće ishode učenja, koji su jasno definisani i ostvaruju se kroz proces realizacije studijskog programa.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Studijski program se izrađuje u saradnji sa studentima i ostalim akterima.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Svi studijski programi na Elektrotehničkom fakultetu su akreditovani shodno važećim zakonskim procesima u Crnoj Gori. Modifikacije i poboljšanja postojećih programa se pokreću u cilju osavremenjavanja i prema potrebama tržišta rada. Te promjene se pokreću i pripremaju uz pomoć stručnjaka iz akademskih i neakademskih oblasti, predstavnika studenata, kao i poslovnih partnera ETF-a.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Studijski program ima koristi od spoljne ekspertize i referenci.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Elektrotehnički fakultet ima intenzivnu saradnju sa kompanijama i učestvuje u realizaciji značajnog broja međunarodnih i domaćih projekata. Iskustvo stečeno kroz učešće i rukovođenje u ovim projektima predstavlja osnov preko kojih se stiču nova znanja iz različitih naučnih oblasti koja se koriste za unapređenje i osavremenjavanje studijskih programa. Takođe, na fakultetu se organizuju predavanja renomiranih kompanija o savremenim trendovima i oblastima iz ICT tehnologija. Na taj način studenti se, ne samo upoznaju sa vodećim trendovima u oblastima za koje se školuju, već im se pruža mogućnost saradnje sa tim kompanijama, a nastavni proces se prilagođava istim.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Studijski program odražava četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti).	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjernicama Evropskog prostora visokog obrazovanja.</p> <p>Implementacijom sistema kvaliteta i inovativnim studijskim programima fakultet obezbjeđuje uključivanje i pripremu studenata za aktivno građanstvo, uključivanje i pripremu za njihove buduće karijere (uspješnost na tržištu rada - zapošljavanje), podršku ličnom razvoju studenata, stvaranje široke baze znanja, kao i stimulisanje istraživačkog rada i inovacija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Studijski program izrađuje se tako da omogućava nesmetano napredovanje studenata kroz studije.	Ispunjeno	Eliminacioni

<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski program je strukturiran na način da omogućava kontinuirano sticanje kompetencija i napredovanje studenata.</p> <p>Nastavni plan je organizovan tako da proces učenja kreće od bazičnih predmeta, gdje se stiče neophodno znanje za nastavak školovanja. Kako studiranje odmiče broj stručnih disciplina i kompleksnost gradiva se povećava. Za sve studente kojima su potrebna dodatna pojašnjenja, organizuju se konsultacije a ako je potrebno i dopunska nastava. Na taj način, studijski programi omogućavaju nesmetano napredovanje studenata tokom studija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Studijski program definiše očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjernicama Evropskog prostora visokog obrazovanja.</p> <p>Za svaki predmet postoji ECTS katalog koji opisuje cilj predmeta, sadrži akademski kalendar, literaturu, način ocjenjivanja i opterećenje studenta izraženo brojem ECTS kredita. Prema tome, na osnovu ECTS kataloga studenti se upoznaju sa načinom studiranja i predviđenim vremenom neophodnim za savladavanje nastavnih disciplina (predavanja, računске vježbe, laboratorijske vježbe i samostalni rad).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Studijski program obuhvata dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Praktična znanja, vještine i kompetencije mogu se sticati u laboratorijama fakulteta ili praksom kod privrednih partnera za nesmetano uključivanje na tržište rada. Način i vrijeme organizovanja svih oblika nastave predviđeni su planom organizacije nastave i rasporedom časova. Studijski program sadrži praktičnu nastavu, kao i ishode učenje za naučnu oblast kojoj pripada studijski program, odnosno kompetencije za obavljanje djelatnosti.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Studijski program podliježe procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Uvođenje novih studijskih programa kroz proces akreditacije, modifikacije i poboljšanja postojećih programa, se pokreću u cilju osavremenjavanja i prema potrebama tržišta rada. Elektrotehnički fakultet</p>		

predlaže uvođenje novih studijskih programa koje odobrava Vijeće fakulteta. Konačnu odluku donosi Univerzitet Crne Gore na osnovu Statuta Univerziteta Crne Gore.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijedi izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.

STANDARD 3. UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studenti podstiču na preuzimanje aktivne uloge u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava takav pristup.

Smjernice:

Učenje i nastava usmjereni na studenta imaju važnu ulogu u stimulanju motivacije studenata, njihove samorefleksije i angažovanosti u procesu učenja. To podrazumijeva pažljivo razmatranje izrade i izvođenja studijskih programa i ocjenu ishoda.

Implementacija procesa učenja i nastave usmjerenih na studenta, uključuje:

- poštovanje i prilagođavanje različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja;
- razmatranje i korišćenje različitih načina izvođenja nastave, gdje je prikladno;
- fleksibilno korišćenje raznih pedagoških metoda;
- redovno vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda;
- podsticanje osjećaja samostalnosti kod učenika, osiguravajući pri tom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja;
- promovisanje uzajamnog poštovanja u odnosu između studenata i nastavnika;
- odgovarajuće postupke za rješavanje po prigovorima studenata.

Imajući u vidu značaj provjere znanja za napredovanje studenata kroz studije i za njihove buduće karijere, u okviru procesa za obezbjeđenja kvaliteta za provjeru znanja vodi se računa o sljedećem:

- lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti;
- kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju;
- provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja;
- gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača;
- pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti;
- provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama;
- postoji formalna procedura za žalbe studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kod učenja i nastave poštuje se i prilagođava različitostima studenata i njihovim potrebama, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.	Djelimično ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
Uvidom u nastavne planove sa ECTS katalogima zaključuje se da su nastava i ocjenjivanje na najvećem broju predmeta organizovani na "tradicionalan način" što ne omogućava u dovoljnoj mjeri fleksibilne putanje učenja i prilagođavanje različitostima studenata.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kod učenja i nastave razmatraju se i koriste različiti načini izvođenja nastave, gdje je prikladno.	Djelimično ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Nastava (predavanja i vježbe) se izvode isključivo u učionicama a praktični rad najvećim dijelom u laboratorijama. Fakultet po potrebi može da organizuje online nastavu ali ne nudi mogućnost za online studije. Organizacija praktične nastave regulisana je Pravilnikom o praktičnoj nastavi ali je u praksi vrlo malo zastupljena (najviše 15 sati praktičnog rada kod poslodavaca – nastavna baza Crnogorskog telekoma ili nastavna baza Elektrane EES Crne Gore). Na primjenjenim studijama praktična nastava (u kompanijama) nije zastupljena.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
Kod učenja i nastave fleksibilno se koriste razne pedagoške metode.	Djelimično ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Nastavne metode dominantno su usmjerene na sadržaj gdje je naglasak na prenosu informacija i nastavnim sadržajima. Ovo je jednosmjernan način rada pri čemu se za prenos znanja i vještina uglavnom koriste metoda usmenog izlaganja, metode čitanja, .ppt prezentacije itd. Ovakave metode ne podstiču samostalnost u učenju i interes studenta da aktivno učestvuje u nastavi.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kod učenja i nastave redovno se vrednuju i prilagođavaju načini izvođenja nastave i pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Procentualno učešće studenata u anketi u zavisnosti od studijskog programa kreće se u opsegu od 15% do 70%, a prosječna izlaznost studenta na anketu je 24% što ukazuje na slabu motivisanosti studenata da učestvuju u anketi, što treba i dodatno razmatrati. Studentska anketa je jedinstvena na nivou Univerziteta i obavlja se jednom godišnje, na kraju ljetnjeg semestra. U izvještaju o realizovanim studentskim anketama, Rezultati sadrže prosječnu ocjenu za nastavnike/saradnike/predmete po godinama za svaki smjer, nisu dostupni rezultati ocjenjivanja pojedinačnog predmeta .Rezultati studentske ankete se objavljuju javno na web stranici Fakulteta</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kod učenja i nastave podstiče se osjećaj samostalnosti kod učenika, osiguravajući pritom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja.	Djelimično ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Uvidom u nastavne liste predmeta na svim studijskim programima zaključuje se da se prilikom definisanja kriterijuma i pravila ocjenjivanja praktičan samostalan rad studenta vrlo malo vrednuje ili uopšte nije uključen u kriterijume za ocjenjivanje. Procentualna zastupljenost pojedinih oblika provjere znanja studenata na nivou semestra 10,5 % usmeno, 80,7% pismeno, 8,9% praktično. U tom smislu potrebno je u kriterijumima za ocjenjivanje u većoj mjeri uključiti i vrednovati samostalne aktivnosti studenta – mini projekte, istraživanja, domaće zadatke i slične aktivnosti tokom semestra.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kod učenja i nastave promoviše se uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Etički kodeks Univerziteta promoviše uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika. Međutim, stiče se utisak (što je neophodno provjeriti prilikom posjete) da se principi akademskog integriteta još uvijek nedovoljno promoviše kod nastavnika i saradnika</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kod učenja i nastave postoje odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravilnici o studiranju na osnovnim i master studijama definišu samo prigovor na zakonitost postupka ocjenjivanja i prigovor na prolaznu ocjenu studenta. Procedura prigovora studenata na pedagoške metode, način rada nastavnika i saradnika nije objašnjena u dokumentaciji.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti.	Djelimično ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravila ocjenjivanja su definisana Pravilnicima o osnovnim/master/doktorskim studijama i ocjenjivanje se bazira na ECTS kreditima i ishodima učenja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

h. Kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Kriterijumi i metode provjere znanja definisani su ECTS katalogima, kao i u pravilima studiranja, i na taj način studenti su o njima unaprijed informisani.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije, koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Nastavni kadar daje povratne informacije o rezultatima ocjenjivanja i daje savjete za proces učenja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U procesu ocjenjivanja učestvuju nastavnici i saradnici a ukoliko je nastava organizovana modularno i više ispitivača.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravilnici definišu pravila o provjeri znanja koja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti koje se odnose na status mirovanja i polaganje pred komisijom u slučaju žalbe.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
l. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravila ocjenjivanja se objavljuju na početku semestra i studenti su informisani o istim.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Postoji formalna procedura za žalbe studenata.	Ispunjeno	<u>Eliminacioni</u>
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravilnici o studiranju na osnovnim i master studijama definišu samo prigovor na zakonitost postupka ocjenjivanja i prigovor na prolaznu ocjenu studenta. Procedura prigovora studenata na pedagoške metode, način rada nastavnika i saradnika nije objašnjena u dokumentaciji.</p>		

<p>Preporuke u vezi unapređenja standarda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Obezbjediti inicijalno i kontinuirano obrazovanje nastavnika sa ciljem sticanja znanja, vještina i stavova za prepoznavanje i vrednovanje različitosti načina na koji učenici uče i za prilagođavanje nastave tim različitostima. ❖ Omogućiti fleksibilne putanje sticanja znanja uvođenjem različitih nastavnih metoda i načina ocjenjivanja. U narednom periodu preporuka je definisane strategije nastave i učenja odnosno akcionog plana implementacije koja će uključiti metode nastave dominantno usmjerene na procese kod kojih je način rada dvosmjernan i nastavnik je usmjeren na podsticanje studenata da što bolje razumiju i otkriju smisao onoga što uče u širem kontekstu – problem based learning, project based learning , samostalan istraživački rad. Prilikom definisanja kriterijuma i načina ocjenjivanja uključiti veći broj različitih aktivnosti kojima se vrednuje rad studenta pri čemu treba u većoj mjeri uključiti i vrednovati praktične aktivnosti (mini projekte, grupne projekte, istraživanja itd.) ❖ Omogućiti fleksibilne putanje sticanja znanja povećanjem broja programa mobilnosti koji studentima omogućavaju boravak u trajanju od jednog semestra ili jedne studijske godine na srodnim fakultetima u EU (ERASMUS ,CEEPUS,..)Treba permanentno promovisati i dalje međunarodnu saradnju Fakulteta kroz studijske posjete, zajedničke projekte, razmjene, itd., sa regionalnim i međunarodnim visokoškolskim ustanovama. Iskoristiti u praktičnom smislu sporazume koji su potpisani uglavnom sa drugim univerzitetima da se saradnja realizuje na više organizacionih jedinica univerziteta. Treba forsirati i odlaznu i dolaznu mobilnost nastavnog i nenastavnog osoblja te studenata. ❖ Razvijati vještine kritičkog razmišljanja od studenta integrisanjem istraživanja (i drugih sličnih aktivnosti) u nastavi pri čemu treba voditi računa o raznolikosti specifičnih naučnih polja i zahtjeva predmetnih disciplina; ❖ Povećati broj sati praktične nastave kroz obezbjeđivanje praktičnih iskustava u kompanijama sa kojima Fakultet ima potpisanu saradnju. Praktičnu nastavu u kompanijama realizovati i na primjenjenim studijama. ❖ Raditi sa Studentskim parlamentom, na fakultetskom nivou, kako bi se osiguralo puno učešće studenata u institucionalnom odlučivanju i njihovo bolje razumijevanje pitanja koja se odnose na osiguranje kvaliteta u cilju osnaživanja svijesti o ulozi i značaju studentske ankete u procesu obezbjeđenja kvaliteta procesa učenja.

- ❖ Promovisati načela akademskog integriteta kod studenata u cilju kontinuiranog obezbjeđenja kvaliteta (recimo povećati broj studenata koji su odslušali online kurs o akademskom integritetu uvođenjem ove aktivnosti kao obavezne za sve studente)
- ❖ Treba raditi na tome da se studentima nižih godina obezbijedi aktivnije i samostalnije učestvovanje u procesima odlučivanja.

STANDARD 4. UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljene propise koji obuhvataju sve faze studiranja, odnosno upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Smjernice:

Obezbjedivanje uslova i podrške koji su neophodni za napredovanje studenata kroz akademsku karijeru je u najboljem interesu svakog pojedinačnog studenta, programa, ustanove i sistema. Od ključnog je značaja da procedure upisa, priznavanja i završetka studija budu primjerene svrsi, naročito kada su studenti mobilni u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Važno je da se politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način, i da je obezbijeđeno upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.

Ustanove treba da uspostave i procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Pravično priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja, uključujući priznavanje neformalnog i informalnog učenja, predstavljaju osnovne komponente za osiguravanje napredovanja studenata kroz studije, pri čemu se promoviše mobilnost. Odgovarajuće procedure za priznavanje, oslanjaju se na:

- usklađenosti institucionalne prakse priznavanja sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju;
- saradnju sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i nacionalnim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.

Diplomiranje predstavlja kulminaciju perioda studiranja studenata. Studenti treba da dobiju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode se dosljedno i na transparentan način. Obezbjedeđeno je upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Proces i kriterijumi upisa studenata definisani su pravilima za upis na prvu godinu osnovnih studija i pravilima za upis master studije (Pravilnik o uslovima kriterijumima i postupku upisa na osnovne i master studije UCG). Konkurs za upis i kriterijumi objavljuju se javno u dnevnim novinama i na web sajtu Fakulteta. Cjelokupan proces upisa, rangiranja i odabira kandidata je u potpunosti transparentan.		

Fakultet obezbjeđuje upoznavanje novoupisanih studenata sa radom ustanove i obezbjeđuje podršku prilikom uvođenja u nastavni program i administrativne obaveze.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uspostavlja procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i> Primjenom informacionog Sistema Nastavne i Kadrovske Evidencije (SNIKE : http://snike.cis.ac.me/) Fakultet prikuplja, prati i analizira informacije o napredovanju studenta kroz studije. Podaci koji se prate definisani su standardima indikatorima za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta i prikazani su u Samoevaluacionm izvještaju Fakulteta. U okviru stanadarda STUDENT prate se indikatori vezani za: strukturu upisanih studenata, napredovanje tokom studija, diplomirane studente, alumni i vannastavne aktivnosti (ukupno 19).		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Institucionalna praksa priznavanja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i> Crna Gora je potpisnik Lisabonske konvencije pri čemu je institucionalna praksa priznavanja usklađena sa Lisabonskom konvencijom i definisana je Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i stečenih kvalifikacija.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Saradnja sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i domaćim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i> Izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i stečenih kvalifikacija (https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/906/945-6035-26-1-15-4.PDF) definisano je da priznavanje ostećenom, odnosno započetom ili dijelu visokoškolskog obrazovanja vrši odgovarajuća ustanova u kojoj se želi nastaviti obrazovanje u saradnji sa domaćim ENIC/NARIC centrom.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

e. Po završetku programa, studenti dobijaju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i> Po završetku studija student dobija diplomu i soplement diplome koji sadrži informacije o sadržaju studija, stečenim vještinama/kvalifikacijama , ocjenama/prosječnoj ocjeni tokom studija i na diplomskom/master radu, inormacije o nagradama stečenim tekom studija.		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Dodatno razraditi priznavanje kompetencija stečenih tokom kratkoročnih boravaka u inostranstvu kroz programe razmjene studenata.
- ❖ Razvijati metode koji bi obezbijele detaljniju anлізу odnosa uspjeha upisanih studenata, dužine trajanja studija, prosječne ocjene studenta u zavisnosti od metode nastave i kriterijuma ocjenjivanja sa ciljem izrada smjernica za poboljšanje efikasnosti nastave.

STANDARD 5. NASTAVNO OSOBLJE

Ustanove treba da osiguraju kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese prilikom zapošljavanja i razvoja zaposlenih.

Smjernice:

Uloga predavača je od ključnog značaja za stvaranje kvalitetnog iskustva studiranja i omogućavanja sticanja znanja, kompetencija i vještina. Sve raznovrsnija studentska populacija i veća usredsređenost na ishode učenja zahtijeva učenje i nastavu usmjerene na studenta, pa se time i uloga nastavnika mijenja (vidjeti Standard 1.3).

Ustanove visokog obrazovanja su najodgovornije za kvalitet svojih zaposlenih i pružanje odgovarajućeg okruženja za efikasno obavljanje posla.

Takvo okruženje:

- uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja u okviru kojih se prepoznaje značaj podučavanja;
- nudi i promoviše mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja;
- podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja;
- podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja koji prepoznaju značaj podučavanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Proces zapošljavanja nastavnika i saradnika na Elektrotehničkom fakultetu definisan je zakonskim normama i propisima Univerziteta Crne Gore.</p> <p>Evaluacija pristiglih prijava kandidata za izbor u akademska zvanja bazira se na Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja propisanih od strane Savjeta za visoko obrazovanje (<i>Prilog 5.1 Pravila postupka izbora i mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja</i>). U okviru ovih Uslova definisani su pedagoški kriterijumi koje kandidati moraju da ispune za izbor u odgovarajuća akademska zvanja kao što su: opseg i sadržaj znanja o oblasti u kojoj kandidat obavlja pedagoški rad; osposobljenost za savremenu organizaciju obrazovnog rada i uspješnost u realizaciji predavanja, vježbi, seminara, konsultacija i ispita; stručna, pedagoška i methodska vrijednost naučnih radova, udžbenika i priručnika; mentorstvo pri izradi diplomskih, specijalističkih, magistarskih i doktorskih radova; ocjena cjelokupnog pedagoškog rada.</p> <p>Prilikom procjene pedagoške osposobljenosti saradnika kao kriterijum za izbor uzimaju se u obzir: adekvatnost znanja o oblasti u kojoj kandidat obavlja pedagoški rad, osposobljenost za savremenu organizaciju obrazovnog rada i uspješnost u realizaciji vježbi, seminara, konsultacija i provjera znanja, angažovanje i uspješnost u poučavanju odnosno radu sa studentima, mišljenje studenata o pedagoškom radu kandidata (ankete – na osnovu Uputstva za studentsko vrednovanje nastave anketom).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

g. Ustanova nudi i promoviše mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Elektrotehnički fakultet nudi i promoviše mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja kroz sledeće mehanizme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Redovnu pretplatu za učešće u profesionalnim međunarodnim udruženjima ● Redovnu pretplatu za prestižne međunarodne časopise ● Izdvajanja u naučno-istraživački fond po osnovu kojih nastavno osoblje ima mogućnost prisustva međunarodnim i domaćim konferencijama i seminarima (Prilog 5.2_Odluka Vijeca za podršku naučno-istraživačkim aktivnostima). ● Organizaciju posjeta i predavanja eminentnih naučnika sa drugih univerziteta i naučnih instituta radi razmjene znanja i iskustava ● Podsticanje mobilnosti nastavnika (Prilog 5.3_Pravila o međunarodnoj mobilnosti osoblja) <p>Kao rezultat navedenih aktivnosti, Elektrotehnički fakultet je ostvario saradnju sa brojnim univerzitetima i kompanijama, kreirajući tako priliku za studente i saradnike da se usavršavaju i unapređuju svoja znanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Ustanova podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na Elektrotehničkom fakultetu se snažno podstiču aktivnosti koje se odnose na jačanje veze između obrazovanja i istraživanja kroz međunarodne naučno-istraživačke aktivnosti, međunarodnu projektnu aktivnost, mobilnost istraživača, nastavnika i studenata. Elektrotehnički fakultet ima intenzivnu međunarodnu saradnju sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama kroz aktivnosti koje imaju za cilj kvalitetniju implementaciju sporazuma o bilateralnoj saradnji i kreditnoj mobilnosti, povećanje njihove brojnosti, kao i povećanje odlazne i dolazne mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja i studenata. Osim međunarodne prepoznatljivosti, Elektrotehnički fakultet sprovodi intenzivne aktivnosti na jačanju veze između obrazovanja i istraživanjima i kroz saradnju sa privrednim partnerima u zemlji (Prilog 2.6_Memorandumi o saradnji) što uključuje: učešće predstavnika privrednog sektora u realizaciju praktične nastave, učešće eksperata iz nastavnih baza u proces izrade završnih i master radova, kao i zajedničke projekte sa privrednim i/ili javnim institucijama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Ustanova podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Nastavnoj aktivnosti na Elektrotehničkom fakultetu poklanja se posebna pažnja. Savremene potrebe tržišta rada, trendovi globalizacije i digitalizacije i razvoj naprednih tehnologija zahtijevaju opšta i specijalizovana znanja, vještine i kompetencije, odnosno neophodnost njihove dinamične i efikasne implementacije u nastavne planove i programe. Elektrotehnički fakultet permanentno podstiče inovacije</p>		

u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija i to: primjenu online platformi, rješavanje projektnih zadataka i studija slučaja, nabavku savremene laboratorijske i računarske opreme kao i simulacionih softvera.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Unaprediti sadržaj studentske ankete tako da bude efikasnija i konkretnija. Skratiti broj pitanja i samo trajanje ankete. Motivisati studente da u što većem broju popunjavaju anketu. Omogućiti studentima praćenje preduzetih mera na osnovu rezultata ankete.
- ❖ Raditi na promociji i popularizaciji mobilnosti nastavnog osoblja i studenata. Uvesti Info dane u okviru kojih bi se vršila popularizacija mobilnost.
- ❖ Povećati angažovanje fakulteta u angažovanju naučnih skupova, bilo da ih samostalno oragnizuje ili u saradnji sa drugim ustanovama.
- ❖ Istaknuti i motivisati međunarodnu saradanju/kongrese/konferencije/okrugle stolove koji doprinose usavršavanju nastavnog osoblja.
- ❖ Na Web sajtu Fakulteta obezbediti više informacija o korišćenim online platforma i simulacionom softveru koji se koristi u nastavi. Takođe, trebalo bi efikasnije na Web sajtu omogućiti proces praćenja izbora saradnika i nastavnika (oglas za konkurs, izveštaji, javni uvid dokumentacije o izboru, itd...)

STANDARD 6. RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podrške u učenju.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
<p>Elektrotehnički fakultet raspolaže dovoljnim prostorom za nesmetani rad upisanih studenata, što uključuje savremeno opremljene učionice. Studentima su na raspolaganju računarske učionice u kojima je moguće zakazati termin za rad, u dogovoru sa saradnikom na predmetu, kako bi se omogućilo učenje i van termina nastave. Studenti energetskog smera zbog specifičnosti svojih laboratorija obavezno imaju nadzor saradnika pri radu u laboratoriji. Studenti master i doktorskih studija imaju pristup laboratorijama u dogovoru sa svojim mentorima. Pre upisa, studentima doktorskih studija se jasno saopštava da li postoji odgovarajući mentor i motivišu se da što ranije izaberu mentora. Biblioteka, sa zadovoljavajućim bibliotečkim fondom, je na raspolaganju studentima po učlanjenju a nastavnici dele stručne časopise (pre svih izdavača IEEE) sa svojim doktorandima i master studentima za potrebe stručno-istraživačkog rada. Studenti su svesni programa studentske razmene i mogućnosti studijskih putovanja dok za studente master studija i doktorskih studija postoje mogućnosti za odlazak na naučne i stručne konferencije.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uzima u obzir potrebe raznovrsne studentske populacije, te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, prilikom raspodjele,	Ispunjeno	Potreban

planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.		
<p><i>Komentar</i></p> <p>Iskustvo Covid-a je da su usvojeni fleksibilni modeli učenja, od direktnog u učionicama, preko hibridnog do potpuno on-line modela. Raspoloživi resursi su dovoljni da studenti osnovnih studija imaju vremena i resursa da samostalno uče. Veliki pritisak privrede za određenim profilima studenata, sa jedne strane, remeti nastavni proces (motivirajući studente da napuste studije) a sa druge strane obezbeđuju dodatne resurse i fleksibilne modele učenja jer studenti imaju značajnu praksu pored teorijskog znanja koje se stiče na Fakultetu. Svi studenti imaju jednake mogućnosti za rad a kod studenata sa posebnim potrebama ograničenje je struktura zgrade Tehničkih fakulteta a ne sami fakultetski resursi povezani sa nastavom.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na raspolaganju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Komisija za kontrolu kvaliteta analizira resurse i upotrebu resursa jer studentski predstavnici, kao članovi Komisije imaju priliku da iznesu potencijalne probleme. Za ovu priliku se koristi i anketa koja je univerzalna na nivou UCG. Studenti i nastavnici iznose da se postojeća laboratorijska oprema efikasno i svrsishodno koristi a računarske laboratorije su dostupne i van termina nastave. Saradničko osoblje upravlja i obezbeđuje pristup ovim resursima za studente osnovnih studija. Studenti su upoznati sa postojećim resursima na početku svakog kursa (predmeta) od strane nastavnika a laboratorije sa specifičnom opremom su dostupne samo u pratnji stručnih saradnika (laboratorijske vežbe). Studenti master i doktorskih studija imaju pristup resursima u skladu sa dogovorom sa svojim mentorima što je fleksibilno i često određeno tipom istraživanja koje se sprovodi. Poželjno je, u cilju praćenja kvaliteta, prateći specifičnosti studijskih programa, organizovati interne ankete među studentima.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Uz nastavnike i saradnike, osoblje čine laboranti i inženjeri koji su na raspolaganju studentima za sva pitanja i rešavanja njihovih problema prilikom pristupa fakultetskim resursima. Pored saradnika u nastavi, vrlo su aktivni i stručni zaposleni u biblioteci koja je zajednička za tehničke fakultete u zgradi. Sekretar i zaposleni u Studentskoj službi pohađaju obuke za rad na platformi SNIKE; izmenama u pravilnicima rada UCG i zakonskoj regulativi koja se tiče visokog obrazovanja, elektronskog indeksa, akreditacionih procesa i drugih elemenata studiranja iz njihove sfere obaveza.</p>		

Specifičnost Fakulteta je da raspolaže infrastrukturom koja je delom deljena sa ostalim tehničkim fakultetima UCG jer se nalaze u istoj zgradi ili dele resurse zgrade. Elektrotehnički fakultet ima studijske programe takve prirode da im se obezbeđuje kontinuirani priliv kvalitetnih budućih studenata zahvaljujući potrebama privrede (IT, telekomunikacije, energetika i sl.). Samim tim, uslovi rada, interesovanje privrede da ponudi stipendije i unapredi resurse Fakulteta je na visokom nivou.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Kreiranje formalnog godišnjeg akcionog plana koji obuhvatao određene mere za unapređenje za tekuću godinu ili za višegodišnji period (između dva akreditaciona perioda).
- ❖ Komunikacija sa privredom da se unaprede resursi Fakulteta tako da studenti ne prekidaju studiranje već da se motivišu da završe započete studije uz rad.
- ❖ Da se pokrene inicijativa sa ostalim tehničkim fakultetima da se zgrada prilagodi studentima sa posebnim potrebama. Opšti je utisak da je to resurs koji nedostaje svih tehničkim fakultetima u zgradi, uključujući i Elektrotehnički fakultet.

STANDARD 7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Ustanove treba da osiguraju prikupljanje, analiziranje i korišćenje relevantnih informacija, u cilju efikasnog upravljanja programima i drugim aktivnostima.

Smjernice:

Pouzdana podaci su ključni za donošenje utemeljenih odluka da bi se znalo šta dobro funkcioniše a šta zahtijeva dodatnu pažnju. Efikasni procesi za prikupljanje i analizu informacija o studijskim programima i druge aktivnosti doprinose sistemu unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta.

Koje informacije se prikupljaju u određenoj mjeri zavisi od vrste i misije ustanove. Sljedeći podaci su od značaja:

- ključni indikatori uspješnosti;
- profil studentske populacije;
- napredovanje studenata kroz studije, stopa uspješnosti i napuštanja studija;
- zadovoljstvo studenata studijskim programima;
- dostupni resursi za učenje i podršku studentima;
- karijerne putanje svršenih studenata.

Mogu se koristiti različite metode prikupljanja informacija. Važno je da su studenti i zaposleni uključeni u pružanje i analizu informacija i u planiranje naknadnih aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanova obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
<p>Informacije o ključnim indikatorima uspešnosti obezbeđuju se kroz portal SNIKE koji je u nadležnosti CIS UCG. Korišćenjem ove platforme stvorena je osnova (izvori podataka) za praćenje ključnih indikatora uspešnosti pojedinačnih studenata, pojedinačnih predmeta, godina studija i studijskih programa. Na ovaj način, sve informacije o indikatorima uspešnosti su na Fakultetu dostupne prodekanu za nastavu i Komisiji za obezbeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. Nastavno osoblje ima mogućnost da prati ključne indikatore uspešnosti u okviru predmeta iz kojih izvode nastavu kroz izveštaj o samoevaluaciji. Na fakultetu su nastavnici svesni mogućnosti analize za sopstvene predmete. Nastavnici mogu videti i ocene saradnika na predmetu ali ako je u pitanju samo jedan saradnik onda nema anonimnosti ocena saradnika.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova obezbeđuje informacije o profilu studentske populacije.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Platforma SNIKE obezbeđuje praćenje brojnih podataka kao što su: pol, mesto rođenja, prebivalište, uspeh u srednjoj školi, uspeh u toku studija, završena srednja škola itd. Na ovaj način se obezbeđuju informacije o profilu studentske populacije. Ovo su podaci koji se prikupljaju na osnovu Pravilnika o upisu studenata na prvu godinu studija a prikazuju se delom i u izveštaju o samoevaluaciji. Potrebno je povezati izvore podataka (konkretna polja) i konkretne analize. Nema formalizovanih analiza na nivou studijskih programa u cilju dalje segmentacije studenata iako podaci postoje.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
l. Ustanova obezbeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspešnosti i napuštanja studija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U okviru SNIKE platforme obezbeđuje se evidencija svih položenih i nepoloženih ispita pojedinačnih studenata, kao i njihov status (upis u studijsku godinu ili ispis). Na taj način postoje izvori podataka koji se mogu koristiti za analize o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspešnosti i napuštanju studija. Postojeći skup podataka je takav da bi omogućio istorijsku analizu podataka za različite generacije studenata i za pojedinačnog studenta u toku studija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Ustanova obezbeđuje informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima (predmetima) obezbeđuju se sprovođenjem anonimnih studentskih anketa po ovim pitanjima jednom godišnje, u maju mesecu. U okviru anketa studenti imaju mogućnost izbora predefinisanih odgovora, ali i mogućnost da pisanim putem iznesu svoje komentare, zapažanja, sugestije i primedbe. Rezultati anketa po studijskim programima dostupne su prodekanu za nastavu i Komisiji za obezbeđenje i unapređenje sistema kvaliteta a po završetku školske godine i nastavnicima i saradnicima, a nastavnicima i za sve saradnike na predmetu. Pitanja na anketnom listiću nisu odgovarajuća (npr. da li je nastavnik kvalifikovan za držanje predmeta), nisu prilagođena modelima izvođenja nastave (lično, hibridno, potpuno on-line), s predstavnicima studenata upućuju primedbu da odgovaranje traje dugo. Tehničko izvođenje anketa je problematično jer studenti imaju određen vremenski okvir da odgovore na anketu, mogu oceniti i profesore izbornih predmeta koje nisu izabrali, smatraju da odgovaranje na anketu dugo traje i da su efekti popunjavanja ankete zanemarljivi (nema povratne reakcije Fakulteta) zbog čega je motivisanost za odgovaranje na anketu minimalno i nereprezentativno sa stanovišta brojnosti i verodostojnosti odgovora.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Na početku nastave iz svakog predmeta nastavnik upoznaje studente sa mogućnostima i resursima koji su im na raspolaganju radi uspešnog savladavanja nastavnih jedinica. Pristup opremljenim računarskim učionicima se dogovara u saradnji sa saradnicima / laborantima a pristup licenciranim i nelicenciranim softverima koji se koriste u industriji je relativno skroman (npr. u laboratorijama se ne koristi C++ ili Java jer se slabo izučavaju na Fakultetu). Studenti viših studijskih godina se sa raspoloživim resursima (stipendijama, ponudama za posao, stručnoj praksi) obaveštavaju preko web stranice Fakulteta, od strane nastavnika ili kroz komunikaciju sa studentskim organizacijama. Veliko opterećenje saradnika u nastavi u manjem delu ograničava i dostupnost resursa studentima koji nisu na studijskim programima povezanim sa računarima i informacionim tehnologijama (elektronika, telekomunikacije, energetika). Studenti pohađaju nastavu u zgradi Tehničkih fakulteta gde su određeni resursi deljeni. Lift u zgradi ne staje na drugom spratu ako se kreće sa prvog sprata, samo jedno stepenište ima rampu za studente u kolicima tako da samo zgrada nema resurse koji bi omogućili pristup resursima Fakulteta studentima ograničene mobilnosti. Studenti sa manjim potrebama, u pratnji svojih pratilaca, imaju mogućnost pristupa fakultetskim resursima. Fakultet raspolaže zajedničkom bibliotekom sa ostalim tehničkim fakultetima gde studenti imaju mogućnost da koriste stručnu literaturu (knjige i časopise), uz mogućnost rezervisanja literature. Knjige se redovno nabavljaju a bibliotečki fond je veliki. Svi studenti imaju pristup biblioteci po učlanjenju i poznato im je da biblioteka raspolaže potrebnim bibliotečkim fondom.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbeđuje informacije o karijernim putanjama svršenih studenata.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Fakultet obezbeđuje informacije o karijernim putanja svršenih studenata putem interne komunikacije između nastavnika, diplomiranih studenata i kompanija kao i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Alumni fakulteta radi na motivaciji diplomiranih studenata da se pridruže udruženju i tako predstave svoj karijerni put široj publici. Preporuka je da se studenti upute i na Karijerni centar UCG. Osnovni problem studenata i Fakulteta je da studenti napuštaju studije i pre diplomiranja, zbog potreba industrije, čime dugoročno daju loš primer studentima osnovnih studija.

Prednost je da se prikupljanje i upravljanje informacijama vrši kroz univerzitetski portal / platformu SNIKE. Stoga, obezbeđuje se uniformnost u postupku prikupljanja podataka na nivou fakulteta i univerziteta. Postojeće prikupljanje informacija u procesu samoevaluacije je generalne prirode i odnosi se na celokupan program, godinu i sl. Granularnost ovih informacija je lošija nego granularnost anketnih podataka i podataka u bazi portala SNIKE. Analize koje su u anketama i izveštaju o samovrednovanju su na nivou deskriptivne analitike i statistike te postoji prostor za unapređenje skupa analiza koje se vrše. Postoji niz aktivnosti kao što je Alumni, koje omogućavaju dodatne izvore podataka za analize i postoji visoka svest o vrednosti podataka koji se prikupljaju u okviru SNIKE platforme, među nastavnicima Fakulteta. Nije vidljiva korelacija podataka iz različitih godina kako bi se utvrdili trendovi, utvrdile veze između profila studenta i ocene kvaliteta predmeta ili programa. Ovo je delom onemogućeno i zbog odustajanja studenata od studiranja radi zaposlenja u struci i pre diplomiranja. Na kraju, nije jasno ko ima uvid u lične podatke studenta, koje role zaposlenih u CIS UCG, da li se pri analizi podataka poštuje privatnost, GDPR i na koji način se vrši zaštita podataka studenata i fakulteta.

Prerano napuštanje studiranja studenata zbog zaposlenja u privredi dugoročno oštećuje resurse Fakulteta i društva u sredini, uključujući i percepciju kvaliteta nastave Fakulteta na višim godinama ili master studijama kao nepotrebnim.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovede, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Preporučuje se uvođenje internih anketa specifičnih za studentske programe kako bi se unapredio kvalitet nastave.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG (CIS UCG) ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Angažovati se sa studentskim organizacijama na promociji značaja studentskih anketa sa ciljem objašnjenja značaja anketa i podizanja poverenja kod studenata da studentske ankete proizvode povratne reakcije nastavnika angažovanih na Fakultetu.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi izmenu pitanja koja se postavljaju studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima) uz mogućnost dodavanja pitanja specifičnih za oblast delovanja fakulteta odnosno studentskog programa. Iako Fakultet nije odgovoran za skup pitanja, preporučuje se da Fakultet pokrene zvaničnu inicijativu (dopis, akcioni plan i sl.) da se izvrši izmena pitanja u studentskoj anketi imajući u vidu veliki neuspeh ciljeva same ankete.
- ❖ Preporučuje se saradnja sa privredom da se spreči prekid studiranja nediplomiranih studenata ako se zaposle kroz uvođenje resursa kao što su stipendije za studiranje, slobodni dani za odlazak na Fakultet, na ispit, i prilagođenje pojedinačnih studentskih resursa (npr. laboratorija za izvođenje laboratorijskih vežbi) u terminima koji bi bili prilagođeni zaposlenima.
- ❖ Inicirati inicijativu sa ostalim fakultetima u zgradi Tehničkih fakulteta da se sa rukovodiocem i formalnim vlasnikom zgrade unaprede uslovi za studiranje studenata sa posebnim potrebama koji bi su upisani i koji bi se u budućnosti mogli upisati na neki od studentskih programa na Fakultetu.

STANDARD 8. INFORMISANJE JAVNOSTI

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Smjernice:

Informacije o aktivnostima ustanove korisne su za buduće i sadašnje studente, kao i za svršene studente, druge zainteresovane strane i javnost.

Stoga, ustanove pružaju informacije o svojim aktivnostima, kao i programima koje nude i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave, učenje i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Ustanova pruža informacije o svojim aktivnostima i programima koje nudi, kao i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave učenja i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju diplomaca.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore kako sa stanovišta nastave tako i sa stanovišta informacija prati novine u informacionim sistemima i tehnologijama.</p> <p>Naime, sajt fakulteta je dio integralnog sajta Univerziteta Crne Gore (https://www.ucg.ac.me/etf). Na istom se mogu vidjeti objave predmetnih nastavnika i saradnika u vezi predmeta iz kojih izvode nastavu, materijali za pojedinačne predmete i posebno akademski kalendar i procedura upisa studenata. Takođe, budući zainteresovani studenti se na istom sajtu mogu informisati o ciljevima i ishodima učenja svakog pojedinačnog predmeta. Na sajtu fakulteta nalaze se i objave o gostovanjima profesora, različitim aktivnostima i dostignućima profesora (npr. naučne publikacije), studentskim posjetama, prijateljima fakulteta, a sve u cilju što bolje promocije kako pojedinaca, tako i cjelokupnog fakulteta. Osim toga, objavljuju se i informacije o terminima odbrana magistarskih i doktorskih teza, kao i o konferencijama gdje je Elektrotehnički fakultet organizator. Često se na sajtu objavljuju i informacije koje prosljeđuju različita ministarstva, a tiču se kako studenata, tako i profesora.</p> <p>Pandemija izazvana virusom Covid-19 značajno je uticala i na sve veće korišćenje Distance Learning (DL) platforme (https://dl.ucg.ac.me/). Na ovoj platformi, svaki profesor ima mogućnost da formira svoj kurs, objavljuje sve informacije i nastavne materijale vezane za kurs, vrši provjere znanja studenata. Dobra strana upotrebe ove platforme je zaštita materijala i postojanje brojnih interaktivnih alata koje pruža ova platforma (organizacija kvizova, anketa, foruma za diskusiju, razmjena i predaja domaćih zadataka, chat, itd.).</p> <p>U poslednjih nekoliko godina Elektrotehnički fakultet gotovo sve informacije objavljuje i na zvaničnim Facebook i Instagram profilima (https://www.facebook.com/ETFPodgorica i</p>		

https://www.instagram.com/etf_podgorica/). Na ovim društvenim mrežama, osim informacija sa fakulteta, mogu se naći i intervjui naših studenata, posebno onih iz inostranstva.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Na Web sajtu fakulteta nisu dostupni programi svih predmeta.
- ❖ Uvesti promociju Fakulteta putem Youtube platforme.
- ❖ Uvesti posebnu stranicu na Web sajtu posvećenu procesu upisa studenata i njegovom praćenju.
- ❖ Kreirati dokument koji predstavlja vodič za bruoše, u kome se nalazne osnovne informacije o fakultetu, zgradi fakulteta, studentskim organizacijama, studenstkom standardu, službama fakulteta, itd.

STANDARD 9. KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale postizanje ciljeva koji su pred njih postavljeni i odgovorile na potrebe studenata i društva. Revidiranje treba da bude usmjereno na kontinuirano poboljšanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju kao rezultat tih aktivnosti, potrebno je obavijestiti sve aktere na koje se one odnose.

Smjernice:

Cilj redovnog praćenja, provjere i revidiranja studijskih programa je da se osigura njihova adekvatna realizacija i da se stvori efikasno okruženje za učenje i podršku studentima.

Time je obuhvaćena evaluacija:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa;
- promjenjivih potreba društva;
- opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetak studija;
- efikasnosti procedura za provjeru znanja studenata;
- studentskih očekivanja, potreba i zadovoljstva programom;
- okruženja za učenje i službi za pružanje podrške, te njihove primjerenosti svrsi programa.

Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na kraju tekuće studijske godine nastavnici i saradnici se zadužuju da pripreme dokument sa osnovnim informacijama o predmetu, planu rada, inovacijama koje se planiraju uvesti u narednoj studijskog godini, a koje će biti predstavljene i dostupne svakom studentu prije početka nastave. Predlozi se razmatraju i usvajaju na Naučno nastavnom vijeću. Fakultet je u periodu od prethodne reareditacije dva puta vršio revizije studijskih programa u dozvoljenom obimu ali na zahtjev Univerziteta u okviru postupka poboljšanja kvaliteta studijskih programa na svim organizacionim jedinicama Univerziteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju promjenjive potrebe društva.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Fakultet u okviru saradnje sa partnerima iz privrede analizira zahtjeve tržišta i definiše ključne vještine i znanja koje poslodavci očekuju od diplomiranih studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju opterećenje studenata, njihovo napredovanje kroz studije i završetak studija.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Primjenom informacionog Sistema Nastavne i Kadrovske Evidencije (SNIKE: http://snike.cis.ac.me/) Fakultet prikuplja, prati i analizira informacije o napredovanju studenta kroz studije. Podaci koji se prate dfinisani su standardimai indikatorima za obezbjeđenje i unaprađenje kvaliteta i prkazani su u Samoevaluacionm izvještaju Fakulteta. U okviru stanadarda STUDENT prate se indikatori vezani za: strukturu upisanih studenata, napredovanje tokom studija, diplomirane studente, alumni i vannastavne aktivnosti (ukupno 19).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju efikasnost procedura za provjeru znanja studenata.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Predmetni nastavnik i saradnik imaju slobodu da definišu metode nastave i kriterijume za cjenjivanja na način koji smatraju da je optimalan za podsticaj studenta. Studenti su na početku svakog semestra upoznati sa načinom ocjenjivanja za svaki predmet, pri čemu nije dozvoljena izmjena tokom semestra. Analiza efikasnosti procedura za provjeru znanja vrši se na osnovu rezultata studentske ankete i obavljanjem razgovora sa predstavnicima studenata nako čega se vrši njihova revizija ukoliko je potrebno. Studenti se o reviziji nastavnih planova obavještavaju putem web sajta Fakulteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Komisija za kvalitet, kao i Vijeće Fakulteta kontinuirano prate studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstvo programom na osnovu anlize studentske ankete. U okviru studentske ankete pored ocjenjivanja, studenti imaju mogućnost davanja generalnih komentara i sugestija vezanih za unapređenje predmeta što omogućava i kvalitativnu analizu rezultata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

f. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju okruženje za učenje i službe za pružanje podrške, kao i njihovu primjerenost svrsi programa.	Djelimično ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Ne postoje formalno definisana pravilla za kontinuirano praćenje i evaluaciju rada administrativne i studentske službe, IT podrške i okruženja za učenje uključujući biblioteku.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>U cilju revizije studijskih programa Fakultet prikuplja i analizira sugestije od nastavnog kadra, studenata i partnera iz privrede vezane za unapređenje studijskih programa. Fakultet prikuplja informacije od privrednih partnera o aktuelnim trendovima u praksi koji se tiču opreme, načina servisiranja, novih metoda upravljanja, i slično. Kroz Komisiju za kvalitet Fakulteta, učešća u nastavno-naučnom Vijeću Fakulteta i preko studentskih predstavnika, studenti mogu da iniciraju revidiranje nastavnih programa, uvođenje novih i predlažu unaprijeđenje u skladu sa najsavremenijom tematikom iz odgovarajuće oblasti.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>U osiguranja savremenosti studijskih programa Fakultet prikuplja informacije od nastavnog kadra, studenata i partnera iz privrede. Prikupljene informacije analiziraju se na tematskim sjednicama NNV i Komisije za kvalitet i dostavljaju se Centru za kvalitet Univerziteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Objavljaju se revidirane specifikacije programa.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Nastavni planovi i programi objavljuju se javno na web sajtu Fakulteta i u Informatoru za studente. Dodatno, za studente osnovnih studija organizuju se prezentacije svakog smjera kako bi studentima olakšao izbor moola/usmjerenja. Tokom promotivnih upisnih aktivnosti Fakulteta, nastavni planovi i programi se prezentuju se srednjoškolicima prilikom organizovanih posjeta relevantnim srednjim školama.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Nastavni planovi i programi su suštinski i sadržajno najvažniji dio u okviru studijskih programa, pa treba precizno definisati postupak izrade i revizije studijskih programa na fakultetima u okviru Strategije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta i postupak uskladiti sa zakonskim odredbama Zakona o visokomobrazovanju u Crnoj Gori i relevantnim podzakonskim aktima i pravilnicima, i u skladu sa Statutom UCG.
- ❖ Nastaviti dobru praksu kontinuirane saradnje sa poslodavcima, predstavnicima službi za zapošljavanje i drugim organizacijama, i na osnovu analize potreba tržišta rada uvoditi nove interdisciplinarne studijske programe.
- ❖ Osnažiti Alumni udruženje Fakulteta i obezbjediti aktivnije učešće članova u planiranju revizija studijskih programa, razvoju Fakulteta i vannastavnim aktivnostima.
- ❖ Na osnovu analize tržišta rada i u saradnji sa partnerima iz privrede napraviti akcioni plan za uvođenje cjeloživotnog učenja, kao što je planirano Strategijom razvoja Fakulteta do 2024.

STANDARD 10. CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA

Ustanove treba da periodično vrše proces eksternog obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa ESG standardima.

Smjernice:

Eksterno obezbjeđenje kvaliteta u svojim različitim oblicima može potvrditi efikasnost unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta ustanove, i može služiti kao katalizator poboljšanja i ponuditi ustanovi nove perspektive. Njime se, takođe, obezbjeđuju informacije kako bi se i ustanova i javnost uvjerile u kvalitet aktivnosti ustanove.

Ustanove učestvuju u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu. Stoga, u zavisnosti od okvira, eksterno obezbjeđenje kvaliteta može poprimiti različite oblike i može se koncentrisati na različite nivoe organizacije (kao što su program, fakultet ili ustanova).

Obezbjeđenje kvaliteta je kontinuiran proces koji se ne završava eksternim povratnim informacijama ili izvještajem ili procesom preduzimanja naknadnih mjera u okviru ustanove. Dakle, ustanove vode računa da se napredak, koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti eksternog obezbjeđenja kvaliteta, uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću aktivnost.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Univerzitet Crne Gore je, u prethodnom periodu, izradio dokument pod nazivom Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unaprijeđenje kvaliteta kroz samoevaluaciju (Prilog 1.3 Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta_samoevaluacija). Usvajanje ovakvog dokumenta je neophodno za sprovođenje analize stanja i za dobijanje relevantnih, objektivnih informacija, uz dosljednost svih aktera, kako bi se doprinijelo promociji stalnog unapređenja kvaliteta Univerziteta. Shodno pomenutom dokumentu, definisani su sljedeći standardi kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, a koji se tiču:

- 1) Unaprijeđenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta,
- 2) Nastave,
- 3) Studenata,
- 4) Ljudskih resursa,
- 5) Naučno-istraživačke i umjetničke djelatnosti,
- 6) Saradnje i mobilnosti,
- 7) Upravljanje resursima.

Zadatak donesenog dokumenta je da kontinuirano prati sve procese koji se odvijaju na Univerzitetu, te da na osnovu instrumenata koji su definisani, prati, bilježi i evidentira kvantitativna i kvalitativna

obilježja svih procesa. Shodno predloženoj metodologiji, omogućeno je praćenje kriterijuma i učinaka svih jedinica Univerziteta, kao i brojnih kvantitativnih indikatora koji su važni pri eksternim evaluacijama (Prilog 7.1 Godišnji izvještaj o samoevaluaciji ETF-a).

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>k. Ustanova učestvuje u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar</i></p> <p>Interno obezbjeđenje kvaliteta, kao i periodični ciklusi eksternih obezbjeđenja kvaliteta, sprovode se u skladu sa zakonskim okvirima, posebno u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i relevantnim zakonskim aktima koji se tiču visokog obrazovanja i visokoškolskih ustanova u Crnoj Gori. Prethodno je takođe definisano Statutom Univerziteta kao i donesenim dokumentom Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unaprijeđenje kvaliteta kroz samoevaluaciju (Prilog 1.3 Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta_samoevaluacija).</p>		
<p>Preporuke u vezi unapređenja standarda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Definirati kako i koliko redovno se prate procesi eksternog obezbjeđenja kvaliteta. ❖ Nakon definisanja korektivnih mera uvesti transparentni mehanizam praćenja njihovog sprovođenja. ❖ Uključiti što je više moguće studente u praćenje procesa i definisanje i sprovođenje korektivnih mera. 		

REAKREDITACIONI STAV I PREDLOG**Komisija predlaže Agenciji reakreditacioni stav:****1. Prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju za puni period reakreditacije (5 godina)**

Obrazloženje:

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja je 12.04.2022. godine donijela Odluku o imenovanju Komisije za reakreditaciju br. 02-607/22-46/58 UP, organizacione jedinice Elektrotehnički fakultet na Univerzitetu Crne Gore, u sledećem sastavu:

1. Prof.dr Elen Twrdy, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, predsjednica Komisije,
2. Prof.dr Snežana Šćepšanović, Univerzitet Mediteran, Crna Gora, članica Komisije,
3. Prof.dr Dejan Drajić, Univerzitet u Beogradu, Srbija, član Komisije,
4. mr Roko Marović, doktorske studije, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska, član Komisije,
5. dr Dejan Vujić, Vlasnik i direktor EP Technical Engineering and Advising Agency ENGCON, Srbija, član Komisije.

Komisija je jedinstvena u ocjeni da se prihvati zahtjev za reakreditaciju za Elektrotehnički fakultet za puni reakreditacioni period (5 godina).

Kriterijumi za svih 10 standarda su ispunjeni.

Komisija nije uočila veća odstupanja, ali je u cilju povećanja kvaliteta dala Preporuke o unapređenju kod svih standarda.

Standard 1. Politika obezbjeđenja kvaliteta

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.
- ❖ Formalno formirati Komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na fakultetu.
- ❖ Voditi zapisnike sa sjednica zapisnice o sjednicama Komisije za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta.

Standard 2. Izrada i odobravanje programa

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.

Standard 3. Učenje, nastava i provjera znanja usmjerena na studenta

- ❖ Obezbijediti inicijalno i kontinuirano obrazovanje nastavnika sa ciljem sticanja znanja, vještina i stavova za prepoznavanje i vrednovanje različitosti načina na koji učenici uče i za prilagođavanje nastave tim različitostima.
- ❖ Omogućiti fleksibilne putanje sticanja znanja uvođenjem različitih nastavnih metoda i načina ocjenjivanja. U narednom periodu preporuka je definisane strategije nastave i učenja odnosno akcionog plana implementacije koja će uključiti metode nastave dominantno usmjerene na procese kod kojih je način rada dvosmjernan i nastavnik je usmjeren na podsticanje studenata da što bolje razumiju i otkriju smisao onoga što uče u širem kontekstu – problem based learning, project based learning, samostalan istraživački rad. Prilikom definisanja kriterijuma i načina ocjenjivanja uključiti veći broj različitih aktivnosti kojima se vrednuje rad studenta pri čemu treba

u većoj mjeri uključiti i vrednovati praktične aktivnosti (mini projekte, grupne projekte, istraživanja itd.)

- ❖ Omogućiti fleksibilne putanje sticanja znanja povećanjem broja programa mobilnosti koji studentima omogućavaju boravak u trajanju od jednog semestra ili jedne studijske godine na srodnim fakultetima u EU (ERASMUS, CEEPUS,...) Treba permanentno promovirati i dalje međunarodnu saradnju Fakulteta kroz studijske posjete, zajedničke projekte, razmjene, itd., sa regionalnim i međunarodnim visokoškolskim ustanovama. Iskoristiti u praktičnom smislu sporazume koji su potpisani uglavnom sa drugim univerzitetima da se saradnja realizuje na više organizacionih jedinica univerziteta. Treba forsirati i odlaznu i dolaznu mobilnost nastavnog i nenastavnog osoblja te studenata.
- ❖ Razvijati vještine kritičkog razmišljanja od studenta integriranjem istraživanja (i drugih sličnih aktivnosti) u nastavi pri čemu treba voditi računa o raznolikosti specifičnih naučnih polja i zahtjeva predmetnih disciplina;
- ❖ Povećati broj sati praktične nastave kroz obezbjeđivanje praktičnih iskustava u kompanijama sa kojima Fakultet ima potpisanu saradnju. Praktičnu nastavu u kompanijama realizovati i na primjenjenim studijama.
- ❖ Raditi sa Studentskim parlamentom, na fakultetskom nivou, kako bi se osiguralo puno učešće studenata u institucionalnom odlučivanju i njihovo bolje razumijevanje pitanja koja se odnose na osiguranje kvaliteta u cilju osnaživanja svijesti o ulozi i značaju studentske ankete u procesu obezbjeđenja kvaliteta procesa učenja.
- ❖ Promovirati načela akademskog integriteta kod studenata u cilju kontinuiranog obezbjeđenja kvaliteta (recimo povećati broj studenata koji su odslušali online kurs o akademskom integritetu uvođenjem ove aktivnosti kao obavezne za sve studente)
- ❖ Treba raditi na tome da se studentima nižih godina obezbijedi aktivnije i samostalnije učestvovanje u procesima odlučivanja.

Standard 4. Upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija

- ❖ Dodatno razraditi priznavanje kompetencija stečenih tokom kratkoročnih boravaka u inostranstvu kroz programe razmjene studenata.
- ❖ Razvijati metode koji bi obezbijele detaljniju anлізу odnosa uspjeha upisanih studenata, dužine trajanja studija, prosječne ocjene studenta u zavisnosti od metode nastave i kriterijuma ocjenjivanja sa ciljem izrada smjernica za poboljšanje efikasnosti nastave.

Standard 5. Nastavno osoblje

- ❖ Unaprediti sadržaj studentske ankete tako da bude efikasnija i konkretnija. Skratiti broj pitanja i samo trajanje ankete. Motivirati studente da u što većem broju popunjavaju anketu. Omogućiti studentima praćenje preduzetih mera na osnovu rezultata ankete.
- ❖ Raditi na promociji i popularizaciji mobilnosti nastavnog osoblja i studenata. Uvesti Info dane u okviru kojih bi se vršila popularizacija mobilnosti.
- ❖ Povećati angažovanje fakulteta u angažovanju naučnih skupova, bilo da ih samostalno organizuje ili u saradnji sa drugim ustanovama.
- ❖ Istaknuti i motivirati međunarodnu saradnju/kongrese/konferencije/okrugle stolove koji doprinose usavršavanju nastavnog osoblja.
- ❖ Na Web sajtu Fakulteta obezbediti više informacija o korišćenim online platforma i simulacionom softveru koji se koristi u nastavi. Takođe, trebalo bi efikasnije na Web sajtu omogućiti proces praćenja izbora saradnika i nastavnika (oglasiti za konkurs, izveštaji, javni uvid dokumentacije o izboru, itd...)

Standard 6. Resursi za učenje i podrška studentima

- ❖ Kreiranje formalnog godišnjeg akcionog plana koji obuhvatao određene mere za unapređenje za tekuću godinu ili za višegodišnji period (između dva akreditaciona perioda).

- ❖ Komunikacija sa privredom da se unaprede resursi Fakulteta tako da studenti ne prekidaju studiranje već da se motivišu da završe započete studije uz rad.
- ❖ Da se pokrene inicijativa sa ostalim tehničkim fakultetima da se zgrada prilagodi studentima sa posebnim potrebama. Opšti je utisak da je to resurs koji nedostaje svih tehničkim fakultetima u zgradi, uključujući i Elektrotehnički fakultet.

Standard 7. Upravljanje informacijama

- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovode, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Preporučuje se uvođenje internih anketa specifičnih za studijske programe kako bi se unapredio kvalitet nastave.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG (CIS UCG) ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Angažovati se sa studentskim organizacijama na promociji značaja studentskih anketa sa ciljem objašnjenja značaja anketa i podizanja poverenja kod studenata da studentske ankete proizvode povratne reakcije nastavnika angažovanih na Fakultetu.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi izmenu pitanja koja se postavljaju studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima) uz mogućnost dodavanja pitanja specifičnih za oblast delovanja fakulteta odnosno studijskog programa. Iako Fakultet nije odgovoran za skup pitanja, preporučuje se da Fakultet pokrene zvaničnu inicijativu (dopis, akcioni plan i sl.) da se izvrši izmena pitanja u studentskoj anketi imajući u vidu veliki neuspeh ciljeva same ankete.
- ❖ Preporučuje se saradnja sa privredom da se spreči prekid studiranja nediplomiranih studenata ako se zaposle kroz uvođenje resursa kao što su stipendije za studiranje, slobodni dani za odlazak na Fakultet, na ispit, i prilagođenje pojedinačnih studentskih resursa (npr. laboratorija za izvođenje laboratorijskih vežbi) u terminima koji bi bili prilagođeni zaposlenima.
- ❖ Inicirati inicijativu sa ostalim fakultetima u zgradi Tehničkih fakulteta da se sa rukovodiocem i formalnim vlasnikom zgrade unaprede uslovi za studiranje studenata sa posebnim potrebama koji bi su upisani i koji bi se u budućnosti mogli upisati na neki od studijskih programa na Fakultetu.

Standard 8. Informisanje javnosti

- ❖ Na Web sajtu fakulteta nisu dostupni programi svih predmeta.
- ❖ Uvesti promociju Fakulteta putem Youtube platforme.
- ❖ Uvesti posebnu stranicu na Web sajtu posvećenu procesu upisa studenata i njegovom praćenju.
- ❖ Kreirati dokument koji predstavlja vodič za bruceše, u kome se nalazne osnovne informacije o fakultetu, zgradi fakulteta, studentskim organizacijama, studentkom standardu, službama fakulteta, itd.

Standard 9. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje programa

- ❖ Nastavni planovi i programi su suštinski i sadržajno najvažniji dio u okviru studijskih programa, pa treba precizno definisati postupak izrade i revizije studijskih programa na fakultetima u okviru Strategije za obezbeđenje i unapređenje kvaliteta i postupak uskladiti sa zakonskim odredbama Zakona o visokomobrazovanju u Crnoj Gori i relevantnim podzakonskim aktima i pravilnicima, i u skladu sa Statutom UCG.

- ❖ Nastaviti dobru praksu kontinuirane saradnje sa poslodavcima, predstavnicima službi za zapošljavanje i drugim organizacijama, i na osnovu analize potreba tržišta rada uvoditi nove interdisciplinarne studijske programe.
- ❖ Osnažiti Alumni udruženje Fakulteta i obezbjediti aktivnije učešće članova u planiranju revizija studijskih programa, razvoju Fakulteta i vannastavnim aktivnostima.
- ❖ Na osnovu analize tržišta rada i u saradnji sa partnerima iz privrede napraviti akcioni plan za uvođenje cjeloživotnog učenja, kao što je planirano Strategijom razvoja Fakulteta do 2024.

Standard 10. Ciklično eksterno obezbjeđenje kvaliteta

- ❖ Definirati kako i koliko redovno se prate procesi eksternog obezbjeđenja kvaliteta.
- ❖ Nakon definisanja korektivnih mera uvesti transparentni mehanizam praćenja njihovog sprovođenja.
- ❖ Uključiti što je više moguće studente u praćenje procesa i definisanje i sprovođenje korektivnih mera.

2. Odbijanje zahtjeva za reakreditaciju.

Obrazloženje:

Komisija predlaže Agenciji naknadnu kontrolu (follow-up) u naznačenom roku:

--

Datum: 06.07.2022. godine

KOMISIJA

Predsjednik: Prof.dr Elen Twrdy

Član: Prof.dr Snežana Šćepanović

Član: Prof.dr Dejan Drajić

Član: mr Roko Marović

Član: dr Dejan Vujić

KOMISIJA

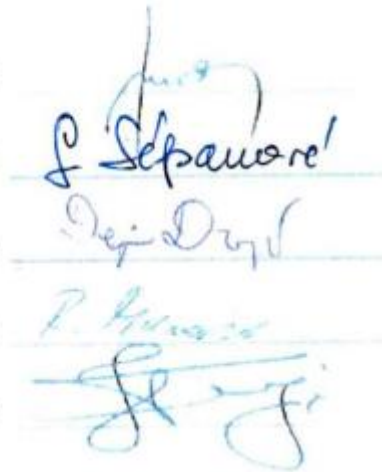
Predsjednik

Član

Član

Član

Član

Handwritten signatures in blue ink on a grid background. The signatures correspond to the names listed in the text above: Elen Twrdy, Snežana Šćepanović, Dejan Drajić, Roko Marović, and Dejan Vujić.